

te in den ene (an papier), en en Catechismus maar vooral ook recht gehad dat geeft, als zij ag van het apostaat gij onder gaven: „dat hij ljd zijns levens nde zijns levens anse mensche met zijn liden in en onze ziele n ons Gods ge ven verwierve“.

et laatste liden beschouwt. Hij Calvijn. Alleen tekst zou hem a hie non trae ita sunt podo in se conu Heidelbergsehe Schriftuurlijke Pontius Pilatus echter in C.R. deze uitspraak tez, et mesme a t fulu qu'il fust is qu'il com laar n.l. over de

stuurlijk heel de punt ondernaemakkelijk men ten zeggen, wa

nk voor Uw op lkommen eens ben K. S.

UW TI

Dr W. A. van Es lijn beschuldiging exet. Hij schrijft: „De Reformatie woontlijk niet in a zijn blad.

ik schreef tegen mij. Een artikel noch indirect ge een zeer ernstige erhoudinghe“ bij zijn. Dat Dr van lizing laat staan, t naar mijn zin“.

vaak al, en dit neenen te moeten ons polemiseert bezwaar hebben hem met gelijke

bben gezegd, met seeren (we gaven g bleek, om rede ve vergist Dr van hield aan wat ik fictie gebouwe We verbazen ons urft spreken over beschuldigd van au van vroeger t mij? g betoog over den geen woord ver na even verderfe omt er intusschen int, dat die „stok sprak. an Es het bewijs ns (in een ver ndertijd ter loops mp en terug dadelijk zou ver

lert de vervulling pen de Schoof in ring heeft onder ns voor de hand bij de benoeming

zegd: indien men dan verdwijn ik oo, als vóór mij erbij, dat ik niet leid vertoond zou cht tot vóór 1896 r het aangewezen a 1896? Wie, be ok maar iets van

Dr van Es vervolgt:

We bedoelen natuurlijk, dat u zoo daaraan hecht, dat men Kampen niet als, wat u noemt, een „kweek-school“ beschouwt, dat wanneer de kerken dit wel deden, zij zouden verdwijnen.

Och, hoe vaak Dr van Es anno 1935 nog van „kweek-school“ spreken wil, moet hij zelf maar weten. Prof. Grijdanus heeft terecht als rector der Theol. School deze spreekwijze uiteen gelaafd, in een prachtig betoog, welks logica overtuigde. Maar Dr van Es legt me weer in den mond, wat ik niet beweerde. Ik heb door de verwijzing naar 1896 natuurlijk een bepaald kweek-school-type bedoeld. Mieverstand is, voor wie goed leest, uitgesloten. De „kweekende“ vorming, die volgens de Hooger-Onderwijs-wet elke faculteit, dus ook die aan de V.U. geeft, en geven moet, ja, die is in Kampen óók. Maar dat heeft uiteraard niets te maken met het bepaalde kweek-school-type, dat Kampen vóór 1896 had.

Om kort te gaan:

Dr W. A. van Es wordt uitgenoodigd, mijn vraag om herroeping van de beschuldiging van „gheestelijke achterhoudinghe“ met een „ja“ of „neen“ te beantwoorden.

Groen over de polemiek.

Groen spreekt in zijn „Het Regt der Hervormde Gezindheid“, p. 78, over de taak der geloovigen in de kerk en rekent daartoe o.m. het

vereenigd aannemen van die polemische houding welke van de belijdenis der waarheid, zoo lang zij geen doode letter blijft, onafscheidelijk is. Polemiek tegen inwendig bederf is levensvoorwaarde voor den Christen en ook voor de Kerk.

Tot zoover Groen.

We zullen er maar niets aan toevoegen.

Evangelisatie moet naar de kerk brengen. „Dag, meneer Juda“.

Onze oudere lezers herinneren zich, hoe ons blad reeds zeer lang de doodeenvoudige waarheid heeft in herinnering gebracht, dat evangelisatie naar de kerk leiden moest. Het geval-Deventer is in dat verband breed besproken, er om heen stonden „Wekker“ en „Pniel“ neen te knikken. „Pniel“ meent dat wel ongeveer zoo, maar „De Wekker“ gelustte het ditmaal zoo. Thans schrijft de heer N. Baas in „Amst. Kb.“ over het methode-rapport inzake de evangelisatie. We lezen o.m.:

Al mogen gebrek aan inzicht en aan consequentie, alsook de kerkelijke verscheurdeheid tot een mild oordeel dringen, toch moet bewust aangestuurd worden op aansluiting aan de Kerk. Er is geen andere weg dan deze: „Uw volk is mijn volk“, en in verband daarmee: „Uw God is mijn God“.

Dit is de korte samenvatting van wat de heer Baas zeggen zal. Zijn artikel zelf begint als volgt:

In de laatste weken gaan mijn gedachten dikwijls terug naar de streek waar ik geboren ben en mijn jeugd heb doorgebracht. Een streek, in de vorige eeuw verzonken in de duisternis van het Modernisme. Een volk, vlak van aard, opgewekt en arbeidszaam, doch zonder diepte, als het ware geheel op een praktisch materialisme aangelegd.

Voor ongeveer 75 jaar zie ik daar een „pad“, zooals men zulk een achterstraat noemde en op dat pad een schuurachtig gebouwtje. In dat schuurtje kwamen twintig of dertig menschen samen om een preek te lezen of in het gunstigste geval een predikant te hooren. Ik zie ze in den geest voor mij! Kleine luiden: molenaars en timmerlieden. Zij hadden nooit in een crupaud gezeten. De weinige ontwikkeling, waarover zij beschikten, dankten zij aan een avond-school, die van den liberalen geest was doordrenkt. Ik idealiseer hen niet. Voor het meerendeel stijve harken van venten, ruige naturen, die met hun twintigen evenveel quaesties hadden als wij met onze duizenden. Maar zij hadden geloof! Een wonderlijk geloof! Niet minder dan dat zij met hun twintigen de vrijgemaakte kerk van Jezus Christus waren in de plaats hunner inwoning. Niet minder dan dat Christus op hun pad in hun schuur kwam om in hun midden Zijn drievoudig ambt te bedienen, waartoe Hij van God den Vader was verordineerd en met den Heiligen Geest gezalfd. Zij vergaten niet, dat er nog kinderen Gods waren, die niet met hen samen vergaderden, zij gedachten hen, als zij op onschoone wijze, maar met een geloovig hart hun psalm aanhieven: „Breng, Heer, al Uw gevangenen weder!“ Ja, hun geloof ging nog verder! Die twintig menschen waren er zeker van, dat de plaats hunner inwoning van God was en Zijn gezalfde Koning toebehoorde. Dat was hun maar niet een liefelijke droom op een stillen Zondagavond, maar dat zeiden zij ronduit tot den rijken man in de heerenhuizen, wiens brood zij aten. Daarvan spraken zij in het schaftuur en langs de straten.

Hier zet ik even de schaar. Ik verzoek den lezers even te letten op wat er in het nu volgende citaat gezegd wordt over het „verbond“:

Toen God hun getal vermeerdeerde, brachten zij een man in den gemeenteraad — want zij braken het Verbond niet in tweeën — en die man moest het zeggen aan de heeren, die de lakens uideelden, dat zij Gods Dag moesten heiligen en Gods wetten gehoorzamen, want dat hun woonplaats van God was en van Zijn Gezalfde! En hun geschiedde naar hun geloof! De kerk van 30 werd een kerk van 100! De kerk van 100 werd er een van 300. De kerk van 300 werd er een van 1000! Zoolang men geloofde, zoolang groeide men!

Inderdaad, zij braken het verbond niet in tweeën. Door al dat ge-knip in zóoveel stukjes en van die overdracht van beeldspraak („terreinen“ „van dit en van

dat“) op het „terrein“ der niet-beeldspraak, zijn we zoo langzamerhand ongeveer dood-ziek geworden.

De heer Baas vervolgt:

Wat ons ontbreekt is dit eenvoudig geloof.

Ja zeker, en dat niet alleen. We hebben tegenwoordig menschen, die dit geloof verhinderen, doordat ze het hoogmoed noemen en farizeïsme en zoo.

We vervolgen:

Wij gelooven wel, dat God God is en dat Hij het winnen zal. Maar wij gelooven de plaats niet, die Zijn genade ons gaf in Zijn Verbond. Daarom staan wij zoo hulpeloos en vreesachtig in de wereld, in onze stad. Verlegen met de kerk. Verlegen met de belijdenis. Verlegen om bijv. ook in de politiek met trots te zeggen: „Ik ben van Gods volk“. Want wij hebben gedeeld wat niet gedeeld mag worden. Gedeeld het geestelijk en het kerkelijk leven. Gedeeld het geestelijk en het politieke leven.

Wij zien het kerkelijk vraagstuk te weinig als een religieus vraagstuk. Wij maken er te veel een historische zaak van. Of op zijn best zien wij de kerk als een uiting van het godsdienstig leven, maar niet als de realisering van Gods Verbond. Och, dan is het maar één stap en wij gaan die kerk beschouwen als een veruitwendiging van het godsdienstig leven. En dan kunnen wij ook rusten in de kerkelijke gedeeldheid.

Daarna zegt de heer Baas iets over hen, die het evangelie niet meer brengen zoo als het is: „met hen“, „zoeken wij“ ook geen „samenwerking in de evangelisatie“.

Wij laten ons niet vangen onder het hoedje van een vage orthodoxie! Laat de klank „Evangelie“ ons niet bedriegen, zij hebben een ander evangelie dan Gods Kerk, dan ons geopenbaard is in de Heilige Schriftuur. Moge God hun dwalend verstand verlichten! Onze roeping is hen te spreken van God, Die de Eerste is in Zijn Verbond. Wij zullen hen toeroepen, met dat zinloos gepraat van: „Die is toch wel een vrome man“ en: „die meent het toch zoo goed“, op te houden. Die man is niet vroom, ik ben niet vroom en u is niet vroom! Maar de God Israëls is God! — Het is zelfs de vraag of niet een eerste taak voor de evangelisatie is: het evangelie te brengen aan hen, die meenen een evangelie te hebben! Tenslotte:

Er is dus een gedeeldheid van den Heiligen Geest, een tweedracht Christi. Maar er is ook een verdeeldheid, die van ons is. Verdeeldheid tusschen de belijders van Gods soevereine genade, tusschen kinderen des Verbonds, tusschen leden van de Kerk, die Gods plantinge is. Och, daarbij is het ergste niet, dat Efraim Juda benaauwt. Het ergste is als Efraim correct beleefd zegt: „Dag, meneer Juda! Woont u hier? Wel aardig! Ik woon daar! Dat wij maar goede buren mogen wezen!“ — Wiens hart door zulk een krachteloos en pitloos relativisme in smart ontkoken is, die heeft geen rust meer! Hij schreef het, maar hij schreef het in geloof: „Uw volk is mijn volk en uw God is mijn God!“ En de Heere, de God Israëls, zal zich wenden tot dat gebed.

„Dag, meneer Juda“.

Inderdaad.

Wie zóó spreken, construeeren een denkbeeldige „una-sancta“. Motto: „In het huis des Vaders zijn vele — salons“, en hier beneden hebben we ectypische salons naar die archetypische hierboven gemaakt. Maar Christus zeide: in het huis mijns Vaders zijn vele woningen. En daar wordt zwaar gehoorzaamd. En die bereide woningen worden bereikt, als men, hemels-gezind, gehoorzaamt.

Gehoorzaam is de metselaar, die precies naar het pasloot en naar het hem van gezaghebbende zijde gegeven bestek steen voor steen inmetst. Maar een tijdvermorser, een ledigganger is de man-met-zijden-vingers, die van het gebouw, dat hij zich heeft gefantaseerd als het gebouw des Architecten, al maar mooie afbeeldingen maakt, mooie ectypische hemel-tempeltjes, waaraan niets meer te metselen valt. En zijn collega in de dwaasheid is de ander, die alle heusche metselaars beschimpt met de opmerking, dat het eigenlijke gebouw, waar 'top aankomt, onzichtbaar is, de U-na-Sancta, die men nergens vatten kan.

Parafrase van Gal. 3:19-29.

De C. Vonk vervolgt in „Schiedamsch Kerkblad“ zijn parafrase. We geven thans dit gedeelte:

(19) „Maar“, zult gij mij misschien tegenwerpen, „gij wijst nu wel aan, waartoe de schaduwendienst, de wet, niet gegeven is, maar zeg ons nu eens, waartoe dan wel? Zij diende toch ergens voor!“

Ik zal in mijn antwoord uw verleiders toonen, dat zij de wet niet zoo op hemelen moeten en stellen boven de genadebelofte. Zij moeten eens letten (a) op het doel, waartoe en (b) op de omstandigheden, waaronder de schaduwendienst is bevolen.

Wat betreft het doel waartoe: de wet is er eens bijgevoegd om Israël zijn zonden en vervloeking te doen bedenken. De oude bedeeeling der schaduwen heeft het zijn overtredingen doen verstaan (aanschouwelijk onderwijs; elk offer herinnerde aan 's menschen ellende), totdat het beloofde zaad kwam, n.m.l. Christus, het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.

En wat de begeleidende omstandigheden aangaat: ten le gaf God Zijn wet niet aan Israël, zooals Hij Zijn belofte gaf aan Abraham, n.m.l. onmiddellijk, sprekende met Abraham zooals iemand met zijn vriend spreekt. Neen, maar God heeft den dienst der schaduwen (de wet) door middel van engelen verordend. En ten 2e is deze wet nog weer door de engelen in handen gelegd van een tusschenpersoon, van Mozes, die n.m.l. bij God de plaatsvervanger voor het volk was. (20) Want gij weet hoe bevreesd het volk was en hoe het Mozes smeekte om

ROOKT

BEN HUR SIGAREN

VRAAGT NU:

**BEN HUR RAMOZA de nieuwe penaal van 6 cent
UITNEMEND VAN KWALITEIT EN LICHT**

Sigarenfabrieken GEBR. DE GRAAF - Zeist-Hapert (N.-Br.)

toch te zijn de vertegenwoordiger van hen allen bij den éénen God, voor Wien zij zoo sidderden. Zóó heeft de afkondiging van de schaduwendienst plaats gehad.

(21) Zou nu deze wet de beloften Gods te niet doen? Geen sprake van. Want veronderstel eens, dat God een wet gegeven had, die den mensch kon levend maken, waardoor hij dus weer in staat zou zijn (wat hij door de zonde nu niet is) om weer Gods wil te doen, dan zou inderdaad de gerechtigheid uit de wet zijn en dan zou er inderdaad concurrentie tusschen evangeliebelofte en wetsbetrachting zijn als tusschen twee gelijke mogelijkheden tot verkrijging van gerechtigheid. (22) Maar dat leert 't O.T. wel anders. Die dienst der schaduwen heeft ons en alles wat wij doen, juist met zijn offers, bloedplengingen, wasschingen enz. als onreinen in onszelf veroordeeld, opdat wij daardoor zouden leeren, dat wij het van genade moeten hebben, d.i. van de belofte, welke aan Abraham als een geschenk gegeven is en die belichaamd is in Abrahams Zoon, n.l. in Jezus Christus; en dat het aankomt op geloof in Hem.

(23) Laat men aan de wet geen taak toeschrijven, welke haar nimmer is opgelegd. Maar dit was haar taak wel:

Vóór de komst van deze nieuwe bedeeeling, waarin het nóg duidelijker dan vroeger blijkt, dat het alleen aankomt op geloof, zijn wij onder de macht der schaduwen bewaakt en bewaard, opdat deze ons zou leiden tot het geloof, dat in de toekomst geopenbaard zou worden.

(24) Derhalve, evenals in sommige families een slaaf, genaamd de paedagoogos, op den zoon van zijn heer moet passen en hem overal begeleiden moet, b.v. naar school — zoo heeft ook de schaduwendienst ons tot Christus gebracht. Opdat het in deze nieuwe bedeeeling nóg klaarder dan voorheen zou blijken, dat wij gerechtvaardigd worden uit 't geloof.

(25) Nu evenwel deze bij uitstek duidelijke geloofsbedeeeling is gekomen, staan wij niet meer onder de wetsregelen der oude bedeeeling.

Nu is de tijd, dat wij onder een paedagoogos stonden — en laten vooral degenen, die onder u van Joodschen bloede zijn en zich daarop laten voorstaan, dat wél weten — voorbij! (26) Want gij zijt nu allen (niet slechts die paar Joden onder u, met hun hoogmoedige verbeelding als zouden zij, ja zij alleen Gods volk zijn) Allen zijt gij thans, dank zij de nieuwe bedeeeling, de „geloofsbedeeeling“, zonen Gods, kinderen Gods, n.m.l. in één en denzelfden Christus Jezus. (27) Want heidenen-van-afkomst zoo goed als Joden-van-afkomst — gij daar, die in Christus zijt gedoopt, gij hebt niet elk uw eigen kleed gehouden, maar gij hebt allen hetzelfde kleed aangedaan, n.m.l. Christus. Allen dezelfde uniform! (28) Wat uw verhouding tot God betreft vallen onder u nationale, sociale en sexuele verhoudingen weg. Daarin mag er bij u geen tegenstelling zijn van Jood en niet-Jood, knecht of patroon, man en vrouw. Want allen zijt gij a.h.w. één man in Christus Jezus.

Maar dan ook deze consequentie aanvaarden: (29) Gij zijt van Christus. Weinig, dan zijt gij toch ook zaad van Abraham! Immers omdat gij zijt van Christus, die het zaad Abrahams is. En overeenkomstig de belofte: „Ik zal uw God zijn en de God van uw zaad“, zijt gij dus (Jood of niet-Jood) erfgename van het door God aan Abraham geschonken testament.

Hoe laat Paulus bekeerd werd.

De heer J. Dijk vertelt in „Geldersche Kerkbode“ een en ander uit de geschiedenis van de Gereformeerde Kerk van Arnhem. Hij vermeldt van een bezoek, dat Da Costa aan Arnhem gebracht heeft, en geeft dan deze herinnering:

Het was bij gelegenheid van dit bezoek (1850), dat Da Costa in het stampvolle kerkje in de Varkensstraat, op een avond in de week, een Bijbellesing hield over de bekeering van Paulus, waar hij o.a. deze zin uitsprak met die hoog-uitschietende, trillende stem: „Ja, toehoorders, Paulus is om kwartier voor twaalf bekeerd, want er staat: „omtrent den middag...“ (Handelingen 22:6).

Duitsche kerkstrijd.

Uit „De Nieuwe Eeuw“ (Roomsch) knip ik volgend vers van Axel:

Toen Alfred Rosenberg,
die Paulus der Germanen,
— maar naar den geest een dwerg —
het volk hier wou onthalen
op 't mytisch Rassenwerk,
toen heeft de Graaf van Galen
hem paal en perk gesteld.
Hij sprak: Heer Rosenberg,
de boeren in Westfalen
zijn tot in 't diepste merg
doordrenkt van Christus' geest.
Dus kunt g'in deze streken
niet straffeloos gaan preeken
uw leer van 't Blonde Beest.

K. S.